

"Er Tyska og Hollenderen reddet?"

[Hans-Jan Bjerkely - 17. januar 2023](#) Halden arbeiderblad

Er Tyska og Hollenderen reddet?

- av Hans Jan Bjerkely 17.01.23

At prosjektet til Condovita har spilt fallitt, er neppe noen overraskelse. At Halden Byutvikling og en del ledende politikere også har skjønt det etter hvert, er gledelig. Utbyggingsplanene har vært preget av mangel på realisme og grov mangel på stedstilpasset arkitektur. Selskapet lyktes i å overtale den politiske ledelsen i kommunen til å la kommunen ta utgiftene med å rydde opp i og behandle miljøfarlig avfall i tomteområdet. Likevel ville den dårlige byggegrunnen gi høye byggekostnader, så vidt høye at leilighetene ville blitt vanskelige å selge. Et forsøk på å få Husbanken med på finansieringen og gjøre en del av leilighetene til omsorgsleiligheter, var også dødfødt.

Kommunen har dessverre brukt flere millioner kroner på et unødvendig veianlegg og unødvendige ledninger. Store beløp er også brukt til å kjøre forurensede masser til Rokke avfalls plass. Om de er forsvarlig rensset for giftstoffer, er fortsatt noe uklart. Likevel kan kommunen være glad for å slippe å grave opp og fjerne opptil 13 meter tykke lag av flisblandet avfall som kunne gitt utvikling av brannfarlig metangass i mange årtier framover. Ingen vet hvilke utgifter kommunen hadde fått. Utgiftene kunne blitt større enn det Condovita skulle betale.

Tyska og Hollenderen kan bli et verdifullt park- og naturområde. Selv om en del av området ble snauhogd på ordre fra en tidligere politisk ledelse, er mye av lindeskogen og andre løvtrær på vei opp igjen. Mangfoldet blir bedre for hvert år, insektlivet er rikt, og fuglesangen på forsommeren er imponerende, med både vanlige og sjeldne fuglearter. For barnefamilier vil mangfoldet av sommerfugler og sangfugler kunne gi store opplevelser. Med noen tiltak, som fjerning av en del bringebær og kanadagullris for å gi plass til et større mangfold av andre planter, kan gjennom føres uten store kostnader.

Kyststien går gjennom området. Inn mot jernbanebrua og Remmendalen har kommunen gjort stien tilgjengelig for barnevogner og rullestoler. Langsmed veianlegget er deler av stien ødelagt, slik at gående henvises til veien. Dette bør det ordnes opp i. Kulturminnene

fra seilskutetiden ligger helt inntil stien og bør behandles på en måte som en av Norges største seilskutebyer kan være bekjent av.

Tyska og Hollenderen kan bli et av byens mest verdifulle friluftsområder. Kort gangavstand gjør området tilgjengelig også for folk uten bil. For folkehelsa er det spesielt viktig. For folk som fortsatt ønsker seg en dyr blokkleilighet i sentrum, er nok både Os Allé, Grønland og Jernbanetomta bedre og mer realistiske alternativer, selv om grunnforholdene også der kan gi utfordringer.

Hans Jan Bjerkely

<https://www.ha-halden.no/er-tyska-og-hollenderen-reddet/o/5-20-1278661>